

การศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครู ในกรุงเทพมหานคร

A study of positive characteristics factors for teacher professional students
in Bangkok

นฤมล พระใหญ่¹ และ สิทธิพร ครามานนท์^{1*}

Narulmon Prayai¹ and Sittiporn Kramanon^{1*}

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตนักศึกษาจากคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 652 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มย่อย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครู เป็นแบบวัดแบบมาตราประมาณค่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.54-0.83 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครู มีจำนวน 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ความเมตตา กรุณา ความรับผิดชอบ ความรักและความศรัทธาในวิชาชีพครู และความซื่อสัตย์ สามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมได้ร้อยละ 46.82 และโมเดลการวัดคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2=1.08$, $df=1$, $p=.30$, $GFI=1.00$, $AGFI=0.99$, $CFI=1.00$, $RMSEA=0.01$, $SRMR=0.01$) โดยความรักและศรัทธาในวิชาชีพครูมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุด ($SC=0.98$) รองลงมาคือ ความรับผิดชอบ ($SC=0.88$) ความเมตตา กรุณา ($SC=0.78$) และความซื่อสัตย์ ($SC=0.68$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน คุณลักษณะทางบวก นิสิตนักศึกษาวิชาชีพครู

Abstract

The purpose of this research was to study the positive characteristic factors for teacher professional students in Bangkok. The sample was six hundred fifty-two students in the faculty of education by stratified random sampling. The instrument was the positive characteristics assessment form of teaching professional students, was the the rating scale with index of item-objective of 0.60-1.00, the discrimination range of 0.54-0.83, and reliability coefficient of 0.98. The statistics used were exploratory factor analysis and confirmatory factor analysis. The results of the research found that the positive characteristics of teacher professional students consisted of four factors: kindness, responsibility, love and

¹ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

¹ Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University

* Corresponding author. E-mail: sittipornk@g.swu.ac.th

faith in the teaching profession, and honesty, with the cumulative variance of 46.82%. The positive characteristic for teacher professional students measurement model was fit with empirical data ($\chi^2=1.08$, $df=1$ $p=.30$, $GFI=1.00$, $AGFI=0.98$, $CFI=1.00$, $RMSEA=0.01$, $SRMR=0.01$). Love and faith in the teaching profession had the highest standard weights ($SC=0.98$), followed by responsibility ($SC=0.88$), kindness ($SC=0.78$) and honesty ($SC=0.68$), respectively.

Keyword: exploratory factor analysis, confirmatory factor analysis, positive characteristics, professional teachers

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกิดขึ้นนั้น ส่งผลต่อวิถีชีวิตและการทำงาน ทำให้ประเทศไทยต้องการทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ เจตคติ ทักษะ และคุณลักษณะที่สอดคล้องและพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ National Strategy (2018) ที่ให้ความสำคัญกับวิชาชีพครูที่ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนมีความสามารถ มีการรู้จักและเข้าใจตนเอง มีคุณธรรมจริยธรรม และมีทักษะชีวิตที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ที่พร้อมปรับตัวและพัฒนาตนเอง เพื่อเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษาในอนาคต ซึ่งคุณลักษณะทางบวกของครูด้านจิตวิญญาณของครู ประกอบด้วย ความเมตตากรุณา เป็นการที่ครูมีการดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียมกัน ความรับผิดชอบ เป็นการที่ครูมีการจัดการเรียนการสอนตรงต่อเวลา มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเต็มที่มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู เป็นการที่ครูมีทัศนคติเชิงบวก มีการให้ความสำคัญต่อวิชาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติที่อุทิศชีวิตตนเองให้แก่นักเรียนและความซื่อสัตย์ เป็นการที่ครูมีการประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น (Yaemyim, 2022)

ครูเป็นอาชีพที่ต้องอบรมสั่งสอนและอุทิศเวลาในการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่ด้วยการรวบรวมข้อมูลและติดตามผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อครูจะได้นำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน (Tanyarattanasrisakul, 2017) แต่สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดปัญหาตามมาไม่ว่าจะเป็นการผลิตครูที่ให้น้ำหนักไปกับความรู้ทางวิชาการ มากกว่าการพัฒนาความคิด ความรู้สึก และคุณธรรมจริยธรรม ส่งผลให้นักศึกษาวិชาชีพครูบางส่วนขาดความรักและศรัทธาในวิชาชีพ กระทั่งไปถึงการอุทิศตนต่อการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการที่ครูบางคนเปลี่ยนไปศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นหรือลาออกเพื่อเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่น (Pimpa, 2018) ประเด็นครูบรรจุใหม่ขาดความรักและความศรัทธาในวิชาชีพ ครูรับภาระงานอื่นนอกเหนือจากการสอน ส่งผลต่อแรงจูงใจในการทำงานและความกระตือรือร้นในงานที่ลดลง ความเครียดในการทำงาน (Siripantasak, & Pahonlayud, 2021; Saengrung, 2022) ปัญหาครูที่ปฏิบัติหน้าที่บริหารทุจริตในหน้าที่ (Channel 7HD, 2022) ปัญหาครูขาดความรักไม่ดูแลเอาใจใส่ผู้เรียน (Thairath online, 2022a) ปัญหาครูลงโทษนักเรียนด้วยความรุนแรง (Thairath online, 2022b) จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น

ครูจึงควรมีคุณลักษณะทางบวก โดยเริ่มต้นจากการพัฒนานิสิตนักศึกษาวิชาชีพระยะก่อนที่จะฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหรือก่อนสำเร็จการศึกษา ทำให้นิสิตนักศึกษาวิชาชีพระยะสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนด้วยความรักและศรัทธาต่อวิชาชีพระยะ มีความเมตตากรุณาต่อผู้เรียน มีการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างซื่อสัตย์ มีการดูแลเอาใจใส่และรับผิดชอบผู้เรียนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสุขต่อการเรียนรู้ และนิสิตนักศึกษาวิชาชีพระยะมีใจรักต่อวิชาชีพระยะอย่างแท้จริง (Hatthasak, 2021)

จากคุณลักษณะทางบวกของครูข้างต้น ทำให้คณะผู้วิจัยต้องการศึกษาค้นคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพระยะในกรุงเทพมหานคร โดยคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลเชิงประจักษ์ข้างต้นกับอาจารย์คณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 5 ท่าน โดยตั้งคำถามปลายเปิดว่า นิสิตนักศึกษาวิชาชีพระยะควรมีคุณลักษณะทางบวกอย่างไร เพื่อให้ได้ข้อมูลองค์ประกอบของคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพระยะ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ข้อมูลสามารถสรุปได้ว่า นิสิตนักศึกษาวิชาชีพระยะควรมีเจตคติเชิงบวกต่อวิชาชีพระยะ มีความรักและความศรัทธาต่อวิชาชีพระยะ มีความปรารถนาที่จะอุทิศชีวิตตนเองเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ค้นพบศักยภาพในตนเอง มีความซื่อสัตย์ มีการปฏิบัติตนกับผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน และมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้อย่างเคร่งครัด มีความรับผิดชอบ โดยมีการส่งงานตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ มีการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทาง

มหาวิทยาลัยจัดไว้ และมีความเมตตากรุณา มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเต็มที่ ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพระยะในกรุงเทพมหานคร เพื่อที่จะทราบว่าคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพระยะนั้นมีองค์ประกอบอะไรบ้าง เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนานิสิตนักศึกษาวิชาชีพระยะให้มีคุณลักษณะทางบวกต่อไป

วิธีการศึกษา

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพระยะในกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตนักศึกษาวิชาชีพระยะที่ศึกษาอยู่ในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 10,268 คน

การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

คณะผู้วิจัยมีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์องค์ประกอบตามแนวคิดของ Suriyawong (2007) ที่กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิเคราะห์องค์ประกอบต้องมีจำนวน 10 เท่าต่อข้อคำถามจำนวน 1 ข้อ ซึ่งงานวิจัยนี้มีข้อคำถาม จำนวน 45 ข้อ จึงควรมีกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 คน และเพื่อชดเชยอัตราการตอบกลับ 30 เปอร์เซ็นต์ (Rattanamanee, & Phasunon (2019) คณะผู้วิจัยจึงเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 710 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิต นักศึกษาวิชาชีพครูที่ศึกษาอยู่ในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มย่อย (stratified random sampling) จากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากมหาวิทยาลัยเพื่อเข้ากลุ่มจำนวน 2 กลุ่ม รวมจำนวนทั้งสิ้น 652 คน ดังรายละเอียดดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ประกอบด้วย นิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา รวมจำนวนทั้งสิ้น 284 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ประกอบด้วย นิสิตนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี และมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร รวมจำนวนทั้งสิ้น 368 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบวัดคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครู โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครู จากนั้นคณะผู้วิจัยสัมภาษณ์อาจารย์คณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 5 ท่าน จากนั้นคณะผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหา

เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครู

2. สรุปลองค์ประกอบจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูและข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อนำมาเขียนนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างแบบวัด

3. สร้างแบบวัดคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครู เป็นแบบวัดแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) ประกอบด้วย มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีจำนวน 45 ข้อ

4. นำแบบวัดคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูไปให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาตามนิยามศัพท์เฉพาะ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จากนั้นคณะผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแบบวัดคุณลักษณะทางบวกตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยา

5. นำแบบวัดคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูไปทดลองใช้กับนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครู ที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน ซึ่งแบบวัดคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครู มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.54-0.83 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยนำโครงการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และเมื่อคณะผู้วิจัยได้หนังสือจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เลขที่ SWUEC/E-252/2561 จากนั้นคณะผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงคณบดีคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร จำนวน 9 แห่ง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นคณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกับนิสิต นักศึกษาคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครตามวันและเวลาที่กำหนดไว้ ได้จำนวนแบบวัดทั้งสิ้น 652 ชุด จากจำนวนทั้งหมด 700 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.14

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) โดยการสกัดองค์ประกอบ ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบแบบमुखสำคัญ (principal component analysis) โดยใช้การหมุนแกนแบบตั้งฉาก (orthogonal rotation) ด้วยวิธีแวนแมกซ์ (varimax method)

2. การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) โดยมีการประมาณ

ค่าพารามิเตอร์ โดยใช้วิธีการประมาณค่าความเป็นไปได้สูงสุด (maximum likelihood: ML) ซึ่งพิจารณาจากค่าไคสแควร์ (chi-square) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (goodness of fit index) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (adjusted goodness of fit index) ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (comparative fit index) ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (root mean square error of approximation) และค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (standard root mean square residual)

ผลการศึกษา

1. คณะผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลทั่วไปของ นิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูในกรุงเทพมหานครด้วย จำนวนและร้อยละ ดัง (Table 1)

Table 1 General information of teacher professional students in Bangkok. (n=652)

general information of teacher professional students in Bangkok	number	percentage
1. sex		
male	169	25.90
female	483	74.10
total	652	100.00
2. university		
Chulalongkorn University	55	8.44
Srinakharinwirot University	87	13.34
Kasetsart University	65	9.97
Suan Dusit University	64	9.82
Suan Sunandha Rajabhat University	72	11.04
Chandrakasem Rajabhat University	82	12.58
Phranakhon Rajabhat University	68	10.43
Dhonburi Rajabhat University	77	11.81
Bansomdejchaopraya Rajabhat University	82	12.58
total	652	100.00

จาก (Table 1) พบว่า นิสิตนักศึกษาวิชาชีพครู คิดเป็นร้อยละ 11.04 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 74.10 และเป็น เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 25.90 และนิสิตนักศึกษา วิชาศึกษาศาสตร์ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คิดเป็นร้อยละ 13.34 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏ จันทระเกษมและมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา คิดเป็นร้อยละ 12.58 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี คิด เป็นร้อยละ 11.81 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คิดเป็นร้อยละ 10.43 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 9.97 มหาวิทยาลัยสวนดุสิต คิดเป็น ร้อยละ 9.82 และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คิดเป็น ร้อยละ 8.44 ตามลำดับ

2. การศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะทางบวก ของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูในกรุงเทพมหานคร ดัง (Table 2-3)

Table 2 The exploratory factor analysis of positive characteristics for teacher professional students in Bangkok. (n=284)

factor	no.	question	factor loading
kindness	26	I do public service without expecting anything in return	0.65
eigenvalue	38	I congratulate others on their happiness and success	0.61
13.05	36	I advise others with good intentions	0.59
cumulative of	35	I forgive when others cause trouble	0.58
variance 13.05	32	I treat my parents, teachers, and honorable people with humility	0.57
	34	I wish to help those who are in difficult situations	0.55
	40	I express my sympathy and help when encountering others who are suffering	0.55
	25	I respect my parents and teachers	0.54
	33	I gladly help others	0.48
	39	I share things with others according to my strength	0.40
	26	I devote myself to the benefit of the teaching profession	0.36
	28	I honor the teaching profession	0.34
	29	I repay my gratitude to my parents by studying hard to succeed	0.34
	30	I always remember my teachers' gratitude	0.33
	31	I do not speak and show disrespectful behavior towards benefactors	0.32
responsibility	15	I participate in important religious day activities	0.66
eigenvalue	21	I am determined to develop the knowledge in the teaching profession to always advance	0.66
12.92			
cumulative of	16	I comply with the regulations of the Bachelor of Education	0.62
variance 25.98	20	I accept my own actions, both positive and negative	0.60
	24	I refrain from doing anything that will deteriorate the teaching profession	0.51

Table 2 The exploratory factor analysis of positive characteristics for teacher professional students in Bangkok. (n=284) (continue)

factor	no.	question	factor loading
	12	I am punctual in performing various activities	0.46
	13	I act under the rules of the teaching profession	0.44
	9	I conduct myself according to the rules and regulations of the university	0.42
	14	I strictly obey the law	0.41
	17	I am committed, attentive and focused on studying in the teaching profession to achieve the goals	0.40
	23	I help maintain public property	0.34
	22	I conduct myself as a good member of a teaching professional organization	0.33
	18	I complete my assignments on time	0.32
love and faith in teaching profession	49	I aspire to be a good teacher for my students	0.81
	48	I behave according to the principles of being a teacher	0.80
	50	I behave on the path of a teacher	0.77
eigenvalue 11.21 cumulative of variance 37.19	45	I strictly adhere to professional ethics	0.57
	46	I will work as a teacher with the ideology of creating smart, good and happy students for Thai society	0.57
	44	I love pursuing diverse and up-to-date teaching knowledge	0.55
	42	I am happy to learn the teaching profession	0.40
	47	I place great importance on preserving the reputation and protecting the dignity of the teaching profession	0.33
honesty	41	I have faith and commitment to the teaching profession	0.32
eigenvalue 9.63 cumulative of variance 46.82	4	I do nothing by focusing on	0.63
	5	I do not make the mistake of thinking that others do not know	0.60
	1	I hold true to my life	0.57
	2	I promise others	0.55
	6	I do not lie to others	0.55
	3	I do not make false information to others	0.52
	8	I intend to do good things with respect to the honor and dignity of the teaching profession	0.48
	7	I am acting for others	0.39

จาก (Table2) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ คุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูใน กรุงเทพมหานคร คณะผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือก

ข้อคำถาม ประกอบด้วย ค่าไอเกนมีค่าตั้งแต่ 2 ขึ้นไป มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป และข้อคำถาม มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบ โดยคุณลักษณะ

ทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครู มีจำนวน 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 ความเมตตาากรุณา มีข้อคำถามจำนวน 15 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.32-0.65 องค์ประกอบที่ 2 ความรับผิดชอบ มีข้อคำถามจำนวน 13 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.32-0.66 องค์ประกอบที่ 3

ความรักและศรัทธาต่อวิชาชีพครู มีข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.32-0.81 และองค์ประกอบที่ 4 ความซื่อสัตย์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.39-0.63 มีข้อคำถามจำนวน 8 ข้อ ซึ่งทุกองค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมได้ร้อยละ 46.82

Table 3 The confirmatory factor analysis of positive characteristics for teacher professional students in Bangkok. (n=368)

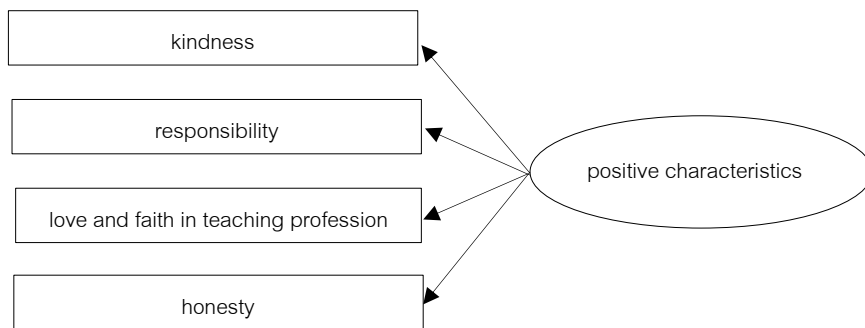
positive characteristics	SC	SE	t	CR
kindness	0.78	0.05	16.52**	0.60
responsibility	0.88	0.04	21.15**	0.77
love and faith in teaching profession	0.98	0.04	26.28**	0.97
honesty	0.68	0.05	14.32**	0.44

$\chi^2=1.08$ df=1 p=.30 GFI=1.00 AGFI=0.99 CFI=1.00 RMSEA=0.01 SRMR=0.01

** p<.01

จาก (Table 3) พบว่า โมเดลการวัดคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูในกรุงเทพมหานคร มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2=1.08$, df=1, p=.30, GFI=1.00, AGFI=0.99, CFI=1.00, RMSEA=0.01, SRMR=0.01) ซึ่งคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.68-0.98 โดยทุกองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู (love and trust profession teacher) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.98 มีความแปรผันกับคุณลักษณะ

ทางบวกอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 97) รองลงมาคือ ความรับผิดชอบ (responsibility) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.88 มีความแปรผันกับคุณลักษณะทางบวกอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 77) ความเมตตาากรุณา (kindness) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.78 มีความแปรผันกับคุณลักษณะทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 60) และความซื่อสัตย์ (honest) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.68 มีความแปรผันกับคุณลักษณะทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 44) ตามลำดับ ซึ่งการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ดัง (Figure 1)

$$\chi^2=1.08, df=1, p=.30, GFI=1.00, AGFI=0.99, CFI=1.00, RMSEA=0.01, SRMR=0.01$$

Figure 1 Measurement model of positive characteristics for teacher professional students in Bangkok.

อภิปรายผล

โมเดลการวัดคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูในกรุงเทพมหานครมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งมีค่าไค-สแควร์ (chi-square) เท่ากับ 1.08 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 1 ค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ .30 ซึ่งสามารถแปลความหมายได้ว่า ค่าไค-สแควร์ ที่มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ และมีค่าต่ำมากเท่าใด ย่อมทำให้โมเดลการวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากขึ้น ส่วนค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (goodness of fit index) ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (comparative fit index) มีค่าเท่ากันเท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (adjusted goodness of fit index) มีค่าเท่ากับ 0.99 ซึ่งทั้งสามค่านี้มีค่าเข้าใกล้หนึ่ง แสดงให้เห็นว่า โมเดลการวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Suksawang, 2012) ส่วนค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (root mean square error of approximation) และค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ

(standard root mean square residual) มีค่าเท่ากันเท่ากับ 0.01 สามารถสรุปได้ว่า โมเดลการวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Suksawang, 2012) โดยโมเดลการวัดคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครู มีจำนวน 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ความรับผิดชอบ ความเมตตากรุณา และความซื่อสัตย์

เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ความรักและศรัทธาต่อวิชาชีพครู มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 0.98 ทั้งนี้เป็นเพราะนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูได้รับการดูแลเอาใจใส่ และการอบรมสั่งสอนจากครูที่มีพฤติกรรมกรเป็นแบบอย่างเหมาะสม ทำให้นิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูมีแรงบันดาลใจที่ปฏิบัติวิชาชีพครู มีความสอดคล้องกับ Aiemsupasit (2019) ที่กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม เป็นการเรียนรู้เกิดจากการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลที่มีความใกล้ชิดและประสบความสำเร็จในวิชาชีพนั้น ย่อมทำให้บุคคลมีการเรียนรู้และมีประสบการณ์ตามบุคคลนั้น ย่อมทำให้บุคคลมีความ

ปรารถนาที่จะเลียนแบบบุคคลนั้น รวมถึงนิสิต นักศึกษาวิชาชีพครูมีเจตคติทางบวกต่อวิชาชีพครู มีความสนใจที่สมัครสอบเข้ามาเรียนคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เพื่อประกอบวิชาชีพครูในอนาคต ย่อมทำให้นิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูมีความมุ่งมั่นตั้งใจ เรียนวิชาครูอย่างสุดความสามารถ มีความสอดคล้องกับ Sukreeyapong et al. (2009) ที่กล่าวว่า นิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูมีความต้องการประกอบวิชาชีพครู จึงมาเรียนที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ด้วยความตั้งใจ เรียนโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น ทำให้นิสิต นักศึกษาวิชาชีพครูมีความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ และสามารถฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้เป็นอย่างดี

ส่วนความรับผิดชอบ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ มาตรฐานเท่ากับ 0.88 ทั้งนี้เกิดจากการที่นิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูมีการเห็นความสำคัญและให้คุณค่าต่อ วิชาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติและศักดิ์ศรี ย่อมทำให้นิสิต นักศึกษาวิชาชีพครูมีการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีความตั้งใจเรียน หมั่นศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ช่วยเพื่อนทำงานกลุ่มตามที่อาจารย์ได้รับ มอบหมายไว้ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง อย่างต่อเนื่อง มีความกระตือรือร้นในการทำงานส่งให้ ตรงต่อเวลาที่อาจารย์มอบหมายไว้ เพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้นและสามารถสำเร็จการศึกษา วิชาชีพครูตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ดังคำกล่าวของ Sariwat (2008) ที่กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพ ของซูเปอร์ (Super's theory of vocational development) ที่กล่าวว่า นิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูเป็นวัยรุ่นตอนปลาย จึงมีความสนใจเกี่ยวกับอาชีพที่มั่นคงขึ้น ทำให้นิสิต นักศึกษาวิชาชีพครูมีความรับผิดชอบต่อการเรียน เพื่อให้ มีความรู้ความสามารถและศักยภาพที่ตรงกับอาชีพ

ของตนเองในอนาคต และมีความสอดคล้องกับ Joksathit (2004) ที่กล่าวว่า การที่บุคคลมีความรับผิดชอบนั้น มีความตั้งใจและความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ให้สำเร็จตามที่ระยะเวลาที่กำหนดไว้ และให้ความร่วมมือ ในการปฏิบัติงานหรือทำกิจกรรมร่วมกับสถานศึกษา

ส่วนความเมตตากรุณา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ มาตรฐานเท่ากับ 0.78 ทั้งนี้เกิดจากการที่นิสิตนักศึกษา วิชาชีพครูได้รับการอบรมสั่งสอนจากครูที่มีความรัก ความเมตตาต่อศิษย์ ย่อมส่งผลให้นิสิตนักศึกษา วิชาชีพครูต้องการส่งต่อความเมตตากรุณาที่ตนเอง ได้รับให้ศิษย์ในอนาคตด้วย การที่มีวิทยากรมาอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับสติ ทำให้นิสิตนักศึกษาวิชาชีพครู มีการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองอย่าง เป็นกลาง มีทั้งความสุขและความทุกข์ปะปนกันไป การดำเนินชีวิต อยู่ในสายวิชาชีพครูนั้นควรเมตตากรุณาต่อตนเอง และผู้อื่นให้มีความสุขด้วย (Chumnanvech, Sansa, Mekkhachorn, & Sangaroon, 2018) ทำให้นิสิต นักศึกษาวิชาชีพครูได้เรียนรู้การทำงานร่วมกันเป็น กลุ่ม มีการดูแลเอาใจใส่เพื่อนในกลุ่มนิสิตนักศึกษา วิชาชีพครูมีจิตใจที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจและ ช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเต็มที่ เพื่อปรารถนาให้ผู้อื่นมี ความสุข โดยไม่คาดหวังสิ่งใดตอบแทน มีความ สอดคล้องกับ Langka (2020) ที่กล่าวว่า การที่นิสิต นักศึกษาวิชาชีพครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ร่วมกัน ย่อมทำให้นิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูได้ฝึกการ ทำงานเป็นกลุ่ม มีความสมัครสมานสามัคคีกัน เพื่อนำไปสู่การทำกิจกรรมให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ กำหนดไว้ ย่อมทำให้ครูมีการพัฒนาจิตใจดีขึ้น

ส่วนความซื่อสัตย์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ มาตรฐานต่ำสุดเท่ากับ 0.68 ทั้งนี้เป็นเพราะนิสิตนักศึกษา

วิชาชีพครูมีความเข้าใจ ยอมรับและให้เกียรติผู้อื่น อย่างเสมอภาคกัน มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด มีการแต่งตัวสุภาพเรียบร้อย พุดจาไพเราะ ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง ถึงแม้ว่าบางครั้งนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูไม่สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี นิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูก็ไม่คิดที่จะจ้างให้ผู้อื่นทำงานที่ได้รับมอบหมาย แทนให้ เมื่อนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูทำข้อสอบไม่ได้ นิสิตก็ยอมรับสภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนเองได้ โดยไม่คิดที่จะลอกข้อสอบเพื่อน เพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ดังทฤษฎีพัฒนาจริยธรรมของโคห์เบิร์ก (Kohlberg's moral development) ที่กล่าวว่า นิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูมีระดับจริยธรรมตามเกณฑ์ของสังคมในขั้นอุดมคติสากลที่มีการสร้างอุดมคติและคุณธรรมประจำใจขึ้นมา ทำให้นิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูมีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม และละเอียดใจต่อการทำความผิดทั้งหลาย (Katawanit, 2003) มีความสอดคล้องกับ Nonthapa (2016) ได้กล่าวว่า ครูที่ผู้เรียนประทับใจนั้นมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีการวางตัวและการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม มีการเคารพในสิทธิส่วนบุคคลของทุกคนอย่างเสมอภาคกัน

สรุป

โมเดลการวัดคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูในกรุงเทพมหานครมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุด (SC=0.98) รองลงมาคือ ความรับผิดชอบ (SC=0.88) ความเมตตากรุณา (SC=0.78)

และความซื่อสัตย์ (SC=0.68) ตามลำดับ ซึ่งการพัฒนาองค์ประกอบคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูควรพัฒนาองค์ประกอบความรักและความศรัทธาในวิชาชีพครูซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดก่อน ซึ่งจะนำไปสู่การรับรู้ความสามารถในวิชาชีพที่ตนเองเรียน มีความตั้งใจและอุทิศตนโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคเพื่อเรียนวิชาชีพครูให้สำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อไปประกอบอาชีพครูที่มีคุณภาพในอนาคต และการวิจัยครั้งต่อไปควรพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูเป็นเกณฑ์ปกติ ควรนำองค์ประกอบคุณลักษณะทางบวกของนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูไปพัฒนาหลักสูตร โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่ม โปรแกรมการฝึกอบรม และกิจกรรมกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูมีคุณลักษณะทางบวกเพิ่มสูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Aiemsupasit, S. (2019). *Theories and techniques in behavior modification*. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Channel 7HD. (2022). *Expose clip administrator one school in Phetchabun venal from parent*. Retrieved 10 January 2023, from <https://teroasia.com/news/233967> (in Thai)
- Chumnanvech, K., Sansa, N., Mekkhachorn, N., & Sangaroon, S. (2018). A study and development of self-compassion of Rajabhat University students with the use of integrated group psychological counseling. *Veridian E-Journal, Silpakom University, 11*(3), 3090-3103. (in Thai)
- Hatthasak, M. (2021). The need assessment for classroom management learning of Students in the Faculty of

- Education, Kasetsart University. *Journal of Educational Measurement*, 38(103), 227-236. (in Thai)
- Joksathit, S. (2004). *Factor analysis of teacher characteristics of teachers in Srinakharin Group Under the Bangkok Metropolitan Administration* (Master's thesis). Ramkhamhaeng University, Bangkok. (in Thai)
- Katawanit, T. (2003). *General psychology*. Bangkok: Se-Ed Book Center. (in Thai)
- Langka, W. (2020). Process of incubation for the characteristics of Thai teachers in a decade of transformative learning for student teachers in the Faculty of Education. *Journal of Research and Curriculum Development*, 10(1), 247-266. (in Thai)
- National Strategy (2018-2028). (2018). *Government Gazette 135 Books Chapter 82 a*, 36. (in Thai)
- Nonthapa, R. (2016). Features of the teacher to the students impressed: Master of teacher. *FEU Academic Journal*, 10(2), 142-153. (in Thai)
- Pimpa, P. (2018). Current Thai studies. *Academic Journal of Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus*, 7(1), 242-249. (in Thai)
- Rattanamanee, N., & Phasunon, P. (2019). Response rate in quantitative research. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University*, 13(3), 181-188. (in Thai)
- Saengrung, T. (2022). "Don't let work change us..." *Promises who will become viral, which is a "system" and "worker" problem*. Retrieved 10 January 2023, from <https://workpointtoday.com/update-system-education-scoop/> (in Thai)
- Siripantasak, N., & Pahonlayud, N. (2021). Synthesis of factors correlating with burnout of teachers. *RMUTSB Academic Journal (Humanities and Social Sciences)*, 2(2), 214-228. (in Thai)
- Sukreeyapong, W., Punturat, K., Thanathaweeworakul, R., Sajjaphot, D., Intharatang, K., ..., Tapzai, J. (2009). Characteristics of teaching professional experience of higher education student of Faculty of Education Khon Kaen University. *Journal of Education Khon Kaen University*, 32(4), 128-137. (in Thai)
- Suksawang, P. (2012). *Structural equation modeling*. Bangkok: Watthanapanich. (in Thai)
- Suriyawong, S. (2007). *Factor analysis*. Bangkok: Ramkhamhaeng University. (in Thai)
- Sariwat, L. (2008). *Introduction to guidance*. Bangkok: Odeon Store. (in Thai)
- Tanyarattanasrisakul, M. (2017). The professional learning community: Practices guidelines for teachers. *RMUTSB Academic Journal (Humanities and Social Sciences)*, 2(2), 214-228. (in Thai)
- Thairath online. (2022a). *Listen two focusses. Teacher hit student until striped butt ready sorry parent confirm no malicious intent*. Retrieved 10 January 2023, from <https://www.thairath.co.th/news/society/2555640> (in Thai)
- Thairath online. (2022b). *Sad girl is forgotten lack of air dead in van in Chonburi. Because teacher forget check name*. Retrieved 10 January 2023, from <https://www.thairath.co.th/news/local/east/2486771> (in Thai)
- Yaemyim, M. (2022). The characteristics of teacher in accordance with the teacher training curriculum reform in the 21st century. *Journal of Association of Professional Development of Educational Administration of Thailand (JAPDEAT)*, 3(4), 29-43. (in Thai)